

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/20416,Uroczystosci-pogrzebowe-zolnierza-partyzantki-niepodleglosciowej-jana-salapatka-.html>
2023-05-29, 17:28

Uroczystości pogrzebowe żołnierza partyzantki niepodległościowej Jana Sałapatka ps. „Orzeł”

5 maja 2023 r. w Jachówce (gm. Budzów, pow. suski) odbyły się uroczystości pogrzebowe żołnierza partyzantki niepodległościowej Jana Sałapatka „Orła”, który zginął w 1955 r. w zasadzce UB. Jego szczątki IPN odnalazł w 2021 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Żołnierz Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich, dowódca oddziałów partyzanckich „Zemsta” i „Zorza”, został pośmiertnie odznaczony przez prezydenta Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski oraz mianowany podporucznikiem. Przed mszą świętą odznaczenie przekazał na ręce siostrzenicy bohatera, Elżbiety Głuc, szef Zespołu Działalności Bieżącej Sił Zbrojnych Biura Bezpieczeństwa Narodowego płk Konrad Kłos. Z kolei szef gabinetu politycznego ministra obrony narodowej Łukasz Kudlicki wręczył awans oficerski.

W uroczystościach zorganizowanych przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie i wojewodę małopolskiego uczestniczyli m.in. zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, kierujący pionem poszukiwań i identyfikacji, a także dyrektor krakowskiego oddziału dr hab. Filip Musiał, senator Andrzej Pająk, wojewoda małopolski Łukasz Kmita i małopolska wicekurator oświaty Halina Cimer.

"Polska żegna dzisiaj swojego bohatera. (...) Człowieka, który już za życia stał się żywą legendą. Blisko 70 lat po jego śmierci, ojczyzna upomniała się o swojego żołnierza.

Odnalazła jego szczątki gdzieś w odległej części cmentarza Rakowickiego w Krakowie. Wydobyła je, złożyła do trumny, pożegnała modlitwą, należnym słowem. Zaniesie go do grobu, którego nie miał. A gdy już na cmentarzu wybrzmia echa wojskowej salwy honorowej, to gdzieś w nieziemskich przestrzeniach, u Boga Najwyższego, Jan Sałapatek dołączy do coraz liczniejszego grona pięknej podziemnej polskiej armii nieśmiertelnych – tych, którzy przed laty prowadzili bohaterską walkę z systemem komunistycznym. Dołączy do tych, którzy za tę walkę zapłacili cenę najwyższą, po których nie miał zostać żaden ślad. Dołączy do tych, którzy dzisiaj do nas po latach powracają. Spoczywaj w pokoju, Żołnierzu. Dobrze zasłużyłeś się Ojczyźnie" – powiedział w swoim wystąpieniu zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagrzyk.

Wojewoda Kmita odczytał zebrany list premiera Mateusza Morawieckiego, minister Kudlicki – adres wystosowany przez wicepremiera i szefa MON Mariusza Błaszczaka, a radna Danuta Kawa – list przewodniczącego Sejmiku Województwa Małopolskiego Jana Tadeusza Dudy.

Uroczystości zakończyły się na pobliskim cmentarzu, gdzie odbyła się m.in. ceremonia złożenia okrywającej trumnę flagi państwowej, którą wręczono rodzinie Jana Sałapatka. Dr Szwagrzyk przekazał krewnym bohatera jego portrety oraz wojskową rogatywkę. Kompania Wojska Polskiego oddała salwę honorową. Asystę wojskową zapewnił 5. Batalion Dowodzenia z Krakowa, kapela „Skalni” zagrała tradycyjną góralską muzykę.

Jan Sałapatek „Orzeł” (1923-1955)

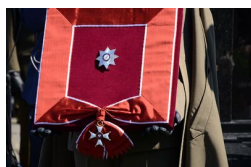
„Tylko jedno Ci piszę: słuź Bogu i bądź Polakiem” – notował 5 października 1954 r. Jan Sałapatek „Orzeł” w liście do przyjaciela.

Urodził się 2 maja 1923 r. w Jachówce w powiecie wadowickim. Przed wybuchem II wojny światowej pracował na rodzinnej gospodarce i pomagał ojcu przy pracy w kuźni. Od 1943 r. działał w konspiracji niepodległościowej. Był

żołnierzem oddziału AK „Huta-Podgórze” oraz członkiem struktur konspiracyjnych ruchu ludowego w rodzinnej Jachówce. Po wkroczeniu Armii Czerwonej uczestniczył w podejmowanych przez ludowców próbach faktycznego przejmowania struktur porządkowych w powiecie wadowickim. Przez trzy miesiące służył w milicji w Jachówce, zachowując nieoficjalne kontakty ze środowiskami niepodległościowymi. Dopiero 15 października 1945 r. wraz z innymi ludowcami ujawnił się jako kapral BCh. Wiosną 1946 r. został żołnierzem konspiracyjnej struktury o nazwie „Grupa Operacyjna AK »Błyskawica«”, dowodzonej przez ppor. Józefa Dudę „Dara” oraz ppor. Mieczysława Sobolewskiego „Pruta”. Organizował zaopatrzenie, pełnił funkcję przewodnika oraz łącznika. Uczestniczył w akcjach zbrojnych. Po przekształceniach organizacyjnych znalazł się w oddziale sierż. Stanisława Papierza „Sępa” pod nazwą „Grupa Operacyjna AK »Wolność«”. Był prawą ręką dowódcy i szefem obozu, a po śmierci „Sępa” objął komendę oddziału. Zmienił wówczas jej kryptonim na „Zemsta”. Na początku 1947 r. zdecydował się na ujawnienie, ale wkrótce powrócił do konspiracji, tworząc oddział o nazwie „Grupa Operacyjna AK »Zorza«”. Trwał w konspiracji aż do 1955 r. Działając na terenie powiatów wadowickiego i myślenickiego przeprowadził około stu akcji wymierzonych w funkcjonariuszy i współpracowników komunistycznej władzy. Zginął w styczniu 1955 r. śmiertelnie ranny w zasadzce zorganizowanej przez UB. Jego szczątki zostały potajemnie pochowane w dołach śmierci na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Odnaleziono je podczas prac poszukiwawczych IPN w 2021 r.

IPN, Oddział w Krakowie

Kalendariu
in Prac

Rok	2003
Rok	2006
Rok	2007
Rok	2008
Rok	2009
Rok	2011
Rok	2012
Rok	2013
Rok	2014
Rok	2015
Rok	2016
Rok	2017
Rok	2018
Rok	2019
Rok	2020
Rok	2021
Rok	2022
Rok	2023